

บทที่ 10

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องกลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในเนื้อหาที่ไม่เป็นวิชาการจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชนิดและลักษณะของหน่วยสร้างประโยคภาษาไทยที่ผู้แปลเลือกใช้แทนหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนชนิดต่างๆ ในภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาลักษณะของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่ผู้แปลสร้างขึ้นเพื่อใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนภาษาอังกฤษ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นคู่แปลฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่เป็นนวนิยาย 5 คู่แปลในแนวที่แตกต่างกันได้แก่ แนววิทยาศาสตร์ โรแมนติก ผจญภัย ตรามา และสืบสวนสอบสวน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการแปลประโยคเน้นส่วน พบว่าผู้แปลมีการใช้กลวิธีการแปลหลัก 3 กลวิธี ได้แก่ 1) การแปลแบบตรงตัว (faithful translation) 2) การแปลแบบเสรี (free translation) และ 3) การแปลแบบสื่อความ (communicative translation) ดังนี้

1. กลวิธีการแปลประโยคยกส่วน

1.1 กลวิธีการแปลประโยคยกส่วนรูปแบบ OSV ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลแบบเสรีโดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติลำดับ SVO เหมือนทั่วไป วิธีการแปลตรงตัวโดยการใช้คู่เทียบคือประโยคยกส่วนในภาษาไทย และวิธีการแปลแบบสื่อความโดยการใช้โครงสร้างที่คล้ายกันคือประโยคย้ายส่วนไปซ้ายตามลำดับ

1.2 กลวิธีการแปลประโยคยกส่วนรูปแบบ OVS ผู้แปลเลือกใช้การแปลแบบเสรีโดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติและการใช้โครงสร้างเป็นนามวลี วิธีการแปลแบบตรงตัว โดยการใช้คู่เทียบคือประโยคยกส่วนในภาษาไทย และวิธีการแปลแบบสื่อความโดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏตามลำดับ

2. กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจก ผู้แปลใช้กลวิธีต่างๆ ได้แก่ การแปลแบบเสรีโดยมีโครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการใช้โครงสร้างเป็นวลี การแปลตรงตัวหรือการแปลโดยใช้

ประโยคคู่เทียบคือประโยคกรรมวาจกในภาษาไทย และการแปลแบบสื่อความ โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคยกส่วน การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปซ้าย และการใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์ ตามลำดับ

3. กลวิธีการแปลประโยคปรากฏ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลตรงตัว การแปลแบบสื่อความ และการแปลแบบเสรี ซึ่งแต่ละกลวิธีมีลักษณะที่หลากหลายตามลักษณะโครงสร้างของประโยคในภาษาไทย อาจแบ่งกล่าวได้เป็น กลวิธีการแปลประโยคปรากฏกริยาหลัก be และกลวิธีการแปลประโยคปรากฏกริยาหลักอื่น

4. กลวิธีการแปลประโยคเคลฟต์

4.1 กลวิธีการแปลประโยคเคลฟต์ it พบปรากฏใช้หลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ในภาษาไทย การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการใช้โครงสร้างเป็นนามวลีตามลำดับ

4.2 กลวิธีการแปลประโยคเคลฟต์ wh พบปรากฏใช้ 2 วิธีด้วยกัน ได้แก่ การแปลแบบตรงตัว โดยการใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ในภาษาไทย และการแปลแบบเสรี โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ ตามลำดับ

อภิปรายผล

สำหรับลักษณะของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่ผู้แปลสร้างขึ้นเพื่อใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษนั้น พบว่าโดยทั่วไปโครงสร้างประโยคเน้นส่วนทั้งหมดที่ปรากฏในฉบับแปล เป็นการนำโครงสร้างทั้งที่ปรากฏอยู่แล้วในภาษาไทย ส่วนโครงสร้างที่ผู้แปลพยายามสร้างขึ้นเพื่อใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษ ได้แก่ โครงสร้างประโยคกรรมวาจกซึ่งพบว่ามีคำระบุงกรรมวาจก “ต้อง” “ด้วย” และโครงสร้างประโยคปรากฏซึ่งพบว่ามีกริยาปรากฏอื่นนอกจาก “มี” อีกจำนวนไม่น้อย ตลอดจนลักษณะปลีกย่อยในโครงสร้างเคลฟต์ที่พบแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา

ปัญหาที่พบในการทำวิจัย

ปัญหาที่มักพบในการวิจัยเป็นในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะต้องพิจารณาหาประโยคที่มีโครงสร้างเป็นประโยคเน้นส่วนในภาษาต้นฉบับ เนื่องจากมีประโยคจำนวนไม่น้อยที่มีความกำกวมหรือมีลักษณะบางประการที่ยากที่จะตัดสินให้ว่าเป็นประโยคเน้นส่วนหรือไม่ แม้ว่าผู้วิจัยจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาโครงสร้างประโยคเน้นส่วนแล้วก็ตาม ดังนี้

1. การพิจารณาโครงสร้างประโยคกรรมวาจก

ประโยคที่มีโครงสร้างประกอบด้วย subject + be + verb-en บางประโยคไม่สามารถตัดสินได้โดยทันทีว่าเป็นกรรมวาจก เนื่องจากมีโครงสร้างตรงกันกับประโยคที่ประกอบด้วยภาคแสดงคุณศัพท์ (adjectival predicate) ในปัจจุบัน เช่น He was dressed ซึ่งสามารถตีความว่าเป็นได้ทั้งสองแบบ จึงต้องพิจารณาไปถึงบริบทหรือข้อความที่ประโยคดังกล่าวปรากฏ หากปรากฏ เช่น He was dressed and got away น่าจะตีความว่าเป็นคุณศัพท์ แต่หากปรากฏ เช่น The boy was dressed by his father ก็จะตีความให้เป็นกรรมวาจก เป็นต้น

2. การพิจารณาโครงสร้างเคลฟต์

มีโครงสร้างประโยคที่คล้ายเคลฟต์ it จำนวนหนึ่งที่ไม่ใช่เคลฟต์ it ที่จะต้องระมัดระวังในการพิจารณาเนื่องจากประธาน it เป็นสรรพนามแทนคำนามที่กล่าวไว้ก่อนหน้า นี้จะไม่ตีความประโยคนี้ว่าเป็นเคลฟต์ เช่น They were making a riotous noise, but it was much more like music—rather advanced music which you don't quite take in at the first hearing—than birds' songs ever are in our world.

it ในประโยคนี้เป็นสรรพนามใช้อ้างแทน a riotous noise ไม่ใช่ประธานไว้
ความหมายในโครงสร้างเคลฟต์ it ประโยคนี้จึงไม่ใช่เคลฟต์ it

ข้อเสนอแนะ

สำหรับประเด็นที่สามารถทำการศึกษาต่อยอดต่อไปจากงานวิจัยนี้ มีดังนี้

1. เนื่องจากการศึกษากวธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนนี้จำกัดอยู่ในระดับประโยคไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการพิจารณา การคงส่วนเน้นที่ผู้แปลอาจนำไปไว้ในที่อื่นนอกขอบเขตของประโยค หรืออยู่ในระดับข้อความ จึงเป็นที่น่าสนใจจะทำการศึกษาต่อไปให้ครอบคลุมถึงในระดับข้อความเช่นกัน
2. เนื่องจากงานวิจัยนี้กระทำกับข้อมูลที่เป็นภาษาเขียนที่ไม่เป็นวิชาการ จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาในบริบทที่เป็นภาษาพูดด้วยเช่นกัน
3. ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการแปลประโยคที่เป็นโครงสร้างพิเศษอื่นๆ ที่ซับซ้อนด้วยวจนปฏิบัติ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นจากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทย ภาษาอื่นๆ สู่ภาษาไทย หรือจากภาษาไทยสู่ภาษาอื่นใดก็ตามนอกจากประโยคเน้นส่วน เช่น โครงสร้างประโยคยกเดทีฟ (dative raising) โครงสร้างประโยคที่ยกส่วนประกอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาร์กิวเมนต์หลัก เป็นต้น ยังคงเป็นประเด็นที่น่าศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป
4. นอกจากโครงสร้างระดับประโยคแล้วโครงสร้างอื่นๆ ของภาษาที่น่าสนใจทำการศึกษากวธีการแปลข้ามภาษาน่าจะเป็นโครงสร้างที่ภาษามักจะมีแตกต่างกัน เช่น ระบบกาลและกาลลักษณะ คำประสม เป็นต้น